

PATRICK DENNIS

TUȘA MAME

O aventură ireverențioasă

Traducere din limba engleză de
Bogdan Ghiurco

 ACT și Politon

2021

This translation published by arrangement with Broadway Books,
an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC

Auntie Mame

Copyright © 1955 by Patrick Dennis, renewed in 1983 by the Tanner family.

Introduction copyright © 2001 by Paul Rudnick.

Afterword copyright © 2001 by Michael Tanner.

All rights reserved

Originally published by the Vanguard Press in 1955.

© 2021 Editura ACT și Politon pentru prezenta ediție românească

Editura ACT și Politon

Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.

tel: 0723 150 590, e-mail: office@actsipoliton.ro

www.actsipoliton.ro/blog

Traducător: **Bogdan Ghiurco**

Redactor: **Camelia Zara**

Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**

Coperta: **Marian Iordache**

Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DENNIS, PATRICK

Tușa Mame / Patrick Dennis; trad.: Bogdan Ghiurco. - București:

ACT și Politon, 2020

ISBN 978-606-913-680-5

I. Ghiurco, Bogdan (trad.)

821.11

AVERTISMENT: Distribuirea, copierea sau piratarea în orice fel a acestei cărți nu este pedepsită numai prin lege, dar contravine și tuturor normelor și principiilor etice și sănătoase pe care un astfel de titlu le promovează. Ce fel de efect va avea energia pe care vreți să o transmiteți mai departe, dacă aceasta vine prin furt, ilegalitate și lipsă de respect față de autor și față de toți cei care au contribuit la crearea acestei cărți, astfel ca ea să ajungă la dumneavoastră? Împărtășiți cu ceilalți informațiile importante, valorile și lecțiile pe care le-ați aflat din acest material, într-un mod corect și responsabil.

Cuprins

Introducere de Paul Rudnick	9
1. Tușa Mame și orfanul	17
2. Tușa Mame și ora copiilor	39
3. Tușa Mame pe sub furcile caudine	69
4. Tușa Mame și frumoasa din Sud	103
5. Tușa Mame, scriitoare	145
6. Tușa Mame în misiune de salvare	189
7. Tușa Mame și liga studenților	233
8. Tușa Mame și iubirea mea ca un balon de săpun	271
9. Tușa Mame și chemarea la arme	317
10. Tușa Mame și vara de aur	353
11. Din nou în vizită la tușa Mame	401
Cuvânt de încheiere de Michael Tanner	416

Tușa Mame

și orfanul

Aplouat toată ziua. Nu că m-ar deranja ploaia, dar asta era ziua în care îmi propusesem să-mi iau ochelarii de soare și să mă duc cu copilul la plajă. Totodată, aveam de gând să aplic afurisitele alea de șabloane pe pereții din pivnița pe care agentul imobiliar a numit-o „camera recreațională” și să termin ceea ce tot el a definit o mansardă incompletă, dormitorul ideal pentru oaspeți, sală de joacă, atelier sau cameră de lucru.

Dar imediat după micul dejun, am fost distras de la ce-mi propusesem.

Totul a pornit de la un număr vechi din *Reader's Digest*. E o revistă pe care o citesc foarte rar. N-am de ce, pentru că asist la dezbaterea tuturor articolelor din ea în fiecare dimineață pe canalul 751 și în fiecare seară pe canalul 603. Toată lumea din Verdant Greens – o comunitate de două sute de case construite în patru stiluri diferite – citește *Digest* ca pe Evanghelie. De fapt, nimeni nu vorbește despre altceva.

Totuși, trebuie să mărturisesc că revista, atunci când îmi pică în mână, ajunge să mă hipnotizeze și pe mine. Aproape împotriva voinței mele, citesc despre amenințările din sistemul public de învățământ, despre minunățiile nașterii pe cale naturală, despre cum o comunitate din Oregon a organizat un cartel de droguri și despre o persoană pe care un celebru scriitor – am uitat cine – o consideră cel mai memorabil personaj întâlnit vreodată.

Aici m-am oprit.

Personaj memorabil? Păi, scriitorul ăsta nu știe despre ce vorbește! N-are de unde să știe ce înseamnă un personaj adevărat dacă n-a cunoscut-o pe tușa Mame. Nimeni n-are de unde să știe. Cu toate astea, existau anumite asemănări între personajul lui și al meu. Personajul lui era o gingașă fată bătrână din New England, dintr-o gingașă căsuță de șindrilă albă și care, într-o zi, a deschis gingașa ei ușă verde ca să ridice, ca de obicei, ziarul *Hartford Courant*. Dar, în loc de ziar, a dat peste un gingaș coșuleț din nuiele, în care era un gingaș bebeluș de sex masculin. În restul articolului se povestea despre cum personajul memorabil a luat bebelușul și l-a crescut ca pe propriul copil. Ei bine, atunci am lăsat revista din mână și am început să mă gândesc la gingașa doamnă care m-a crescut pe mine.

În 1928, după un atac de cord minor, tata a fost consemnat la pat câteva zile. Pe lângă durerile din piept, trebuie să fi avut și o revelație cosmică și a intuit că nu va trăi veșnic. Așa că, neavând altceva mai bun de făcut, i-a telefonat secretarei, care era leită Bebe Daniels*, și i-a dictat testamentul. Imediat ce a terminat de dactilografiat, secretara

* Bebe Daniels (1901-1971) a fost o actriță, cântăreață și dansatoare americană. (n.tr.)

a luat originalul și patru copii la indigo, și-a pus pălăria și a luat un taxi din Strada La Salle până la Hotelul Edgewater Beach, pentru ca tatăl meu să le semneze.

Testamentul era foarte scurt și foarte original. Suna așa:

„În eventualitatea decesului meu, toate bunurile mele lumești vor rămâne unicului meu copil, Patrick. Dacă decesul se va produce înainte ca băiatul să împlinească optsprezece ani, o desemnez tutore legal pe sora mea, Mame Dennis, cu domiciliul în Beekman Place, nr. 3, New York.

Băiatul trebuie crescut după religia protestantă și trimis la școli *tradiționale*. Mame știe foarte bine ce vreau să spun. Întreg numerarul și titlurile de valoare pe care le dețin vor fi gestionate de compania fiduciară Knickerbocker din New York. Sunt convins că Mame va fi prima care va înțelege logica acestei chestiuni. Prin asta, desigur, nu vreau să spun că sora mea trebuie să-mi crească fiul pe socoteala ei. În fiecare lună, va trimite companiei chitanțele cu cheltuielile susținute pentru hrana, cazarea, educația, eventualele consultații medicale, îmbrăcăminte, fiului meu etc. Dar, înainte de a i le deconta, compania fiduciară va avea tot dreptul să conteste fiecare cheltuială care pare neobișnuită sau excentrică.

Totodată, las moștenire 5.000 (cinci mii) de dolari credincioasei noastre slujnice, Norah Muldoon, ca să se poată bucura de o pensie liniștită în locul acela din Irlanda despre care vorbește întruna.”

Norah m-a chemat de la joacă și tata mi-a citit testamentul cu voce tremurândă. Apoi a adăugat că tușa Mame este o femeie foarte *aparte* și că nu și-ar dori să lase în grija ei nici măcar un cățel, dar că, din nefericire, nu aveam alte rude, iar cerșetorii nu-și permit să facă mofturi. Martori la încheierea testamentului au fost secretara și ospătarul de serviciu al hotelului.

După o săptămână, tata uitase deja de boala lui și era pe câmpul de golf. După alte douăsprezece luni, cădea lat în sauna Clubului Chicago Athletic și eu rămâneam orfan.

De la înmormântare nu-mi amintesc prea multe, cu excepția faptului că era o căldură infernală și că vasele din limuzina Pierce-Arrow a firmei de pompe funebre erau pline de trandafiri proaspeți. Cât despre cortegiul, era format în principal din niște oameni impozanți, viguroși, care tot șușoteau ceva despre intenția de a juca cel puțin nouă găuri după terminarea întregii tărășenii, și, desigur, mai eram eu și Norah.

Norah a plâns ca o fântână arteziană. Eu, nu. În cei zece ani de viață, cât aveam pe atunci, de-abia dacă schimbasem câteva vorbe cu tata. Ne întâlneau doar la micul dejun, care pentru el însemna cafea, dicarbocalm și *Chicago Tribune*. Dacă spuneam ceva, își lua capul în mâini și spunea: „Ușurel, băiete, babacul e epuizat.” – lucru pe care n-am reușit să-l înțeleg decât la câțiva ani după moartea lui. În fiecare an, de ziua mea, ne trimitea pe mine și pe Norah la un spectacol de matineu de-al lui Joe Cook sau Fred Stone* sau, uneori, de-al Circului Sells-Floto. Odată, m-a scos în oraș la cină, într-un loc numit Casa de Alex, împreună cu

* Joe Cook (1890-1959) și Fred Stone (1873-1959) au fost niște actori americani de vodevil foarte populari. (n.tr.)

Lucille, o femeie drăguță care ne spunea la amândoi „scumpete” și mirosea foarte bine. Îmi plăcea de ea. În rest, nu prea îl vedeam. Îmi petreceam mare parte din timp la Școala Latină pentru Băieți din Chicago, la locul de joacă împreună cu alți copii care stăteau în hotel, sau acasă, lipit de fusta lui Norah.

După ce tata a fost lăsat să se odihnească, cum zicea Norah, oamenii impozanți și viguroși au plecat spre clubul de golf, iar noi ne-am întors cu limuzina la Edgewater Beach. Când am ajuns, Norah și-a scos pălăria neagră și voalul și mi-a spus că am voie să-mi dau și eu jos costumul de gabardină. Mi-a mai zis că urmau să vină dl. Gilbert, partenerul lui tata, și încă un domn, și că trebuia să fiu prin preajmă ca să semnez niște hârtii.

Am intrat în camera mea și am început să-mi exersez semnătura pe hârtia de scrisori a hotelului și, în scurtă vreme, au sosit dl. Gilbert și prietenul lui. Îi auzeam vorbind cu Norah, fără să înțeleg însă prea multe din ce spuneau. Norah a plâns puțin și a zis ceva despre dragul, binecuvântatul și extrem de generosul om care nu se răcise încă în mormânt. Străinul a spus că-l cheamă Babcock și că era legatarul meu, adică cel care îmi va supraveghea buna purtare, ceea ce mi s-a părut foarte palpitant întrucât tocmai văzusem împreună cu Norah un film în care un condamnat pe nedrept primise un certificat de bună purtare și, în timpul unei evadări în masă, salvase viața fiicei gardianului. Apoi dl. Babcock a zis ceva despre un testament mai ciudat, dar inatacabil.

Norah a spus că nu se pricepe deloc la chestiuni bănești, dar că până și ea putea să-și dea seama că era vorba de o grămadă de bani.

Domnul Gilbert a spus că băiatul nu trebuie decât să semneze cecul în prezența reprezentantului companiei fiduciare, după care să fie legalizat, și toată tranzacția se putea considera încheiată. Mie mi se părea totul sinistru. Dl. Babcock a zis:

— Hm, da, așa este.

Norah a lăcrimat din nou și a spus că, într-adevăr, era vorba de o avere mare pentru un băiat atât de mic, iar dl. Babcock a zis da, era o sumă considerabilă, dar, pe de altă parte, el se ocupase și de oameni de-alde Wilmerding și Gould, care aveau bani *adevărați*.

Mie mi se părea că își băteau prea mult capul dacă până la urmă nu era vorba despre bani adevărați.

Apoi Norah a intrat în dormitor și mi-a spus să ies și să dau mâna cu domnul Gilbert și cu celălalt domn, ca un om mare. Așa am făcut. Dl. Gilbert a spus că suport situația ca un brav soldat, iar dl. Babcock, legatarul, mi-a zis că avea un băiat în Scarsdale de-o seamă cu mine și că spera să ne împrietenim curând.

Dl. Gilbert a luat telefonul și a solicitat un notar public. Când a venit, acesta mi-a dat să semnez două hârtii, apoi a mormăit ceva și le-a ștampilat. Dl. Gilbert a spus că asta era tot și că trebuia s-o ia din loc dacă voia să ajungă la timp la Winnetka. Dl. Babcock a spus că el era cazat la University Club și că, dacă Norah avea nevoie de ceva, îl găsea acolo. Am dat din nou mâna cu ei și dl. Gilbert a repetat că sunt un brav soldat. Apoi și-au luat pălăriile de paie și au plecat.

Când am rămas singuri, Norah a spus că mă purtasem exemplar și m-a întrebat dacă nu mi-ar plăcea să mergem în Salonul Marine, să mâncăm de seară, și apoi să vedem poate un film cu sonor.

Și așa a ieșit din scenă tatăl meu.

Nu aveam prea multe bagaje de făcut. Apartamentul nostru era alcătuit dintr-o sufragerie mare și trei dormitoare, dar mobila aparținea în întregime hotelului. Singurele gablonțuri ale tatălui meu erau o pereche de perii militare din argint și două fotografii.

— Ca un beduin, așa trăia tatăl tău, a spus Norah.

Mă obișnuisem atât de mult cu cele două fotografii, încât nu le acordasem niciodată atenție. Una dintre ele era a mamei mele, care a murit când m-a adus pe lume. Cealaltă înfățișa o femeie cu ochi scânteietori, înfășurată într-un șal spaniol și cu un trandafir mare la ureche.

— Ca o italiancă adevărată, așa arată, a spus Norah.

Ea era tușa Mame.

Norah și dl. Babcock s-au ocupat de bunurile personale ale tatei. El a luat toate hârtiile, ceasul de aur, butonierele cu perle și bijuteriile care aparținuseră mamei, spunând că le va păstra până când aveam să fiu destul de mare ca să le apreciez. Hainele tatei i-au fost dăruite ospătarului de serviciu. Crosele lui de golf, cărțile și jucăriile mele vechi au fost trimise unei organizații caritabile. Apoi Norah a luat fotografia mamei și a tușii Mame, le-a scos din ramă și le-a decupat, cât să-mi încapă în buzunarul de la piept:

— Așa vei avea mereu chipurile celor dragi lângă inima ta, mi-a explicat ea.

Totul era aranjat. Am trecut pe la Carson, Pirie & Scott's de unde Norah a cumpărat un costum subțire de doliu pentru mine și o pălărie spectaculoasă pentru ea.

Dl. Gilbert și compania fiduciară au făcut toate pregătirile pentru călătoria noastră la New York, și pe 30 iunie eram gata de drum.

Ziua în care am plecat din Chicago mi-o amintesc foarte bine, pentru că era prima oară când mi s-a dat voie să stau treaz până atât de târziu. Personalul hotelului a făcut chetă și i-a dăruit lui Norah o valijoară din piele de crocodil, niște mătănii din malahit și un buchet mare de trandafiri roșii. Mie mi-au luat o carte intitulată *Eroi biblici pe care fiecare copil ar trebui să-i cunoască – Vechiul Testament*. Norah m-a dus să-mi iau rămas bun de la fiecare copil din hotel în parte, după care, la ora șapte fix, ni s-a servit cina în cameră, alcătuită din trei feluri de desert și însoțită de complimentele bucătarului. La ora nouă, Norah m-a pus să mă spăl din nou pe mâini și pe față, mi-a periat noul costum de doliu, mi-a prins de guler medalionul Sfântului Cristofor, a vărsat o lacrimă, și-a pus pălăria cea nouă, și-a adunat trandafirii, a făcut o ultimă inspecție rapidă a camerelor, a mai vărsat o lacrimă, după care ne-am urcat în autobuzul hotelului.

Era lesne de observat că Norah nu era la fel de obișnuită ca mine să călătorească la clasa întâi. Ajunși în compartimentul trenului, a început să se agite și a scos un țipăt când am dat drumul la robinet. A citit cu voce tare absolut toate instrucțiunile, mi-a spus să nu mă apropiu de ventilatorul electric și să nu trag apa la WC până când trenul nu se pune în mișcare. Apoi a rectificat ordinul și mi-a interzis cu desăvârșire să folosesc toaleta, fiindcă cine știe cine o folosise înainte.

A urmat o mică altercație cu privire la care dintre noi să doarmă în patul de sus. L-aș fi vrut eu, dar Norah a fost de neclintit. Am avut o oarecare satisfacție când era cât pe ce să cadă cățărându-se până la el, dar ea a zis că, decât să sune după o scară și, deci, să fie văzută în cămașă de noapte de bărbatul acela negru, preferă să moară. La ora zece, trenul a luat-o din loc și eu m-am întins în pat, urmărind luminile din South Side cum treceau prin dreptul ferestrei. Când am ajuns în Gara Englewood, dormeam deja buștean. A fost ultima oară când am văzut Chicago-ul.

A fost palpitant să iau micul dejun în timp ce marele tren străbătea în goană peisajul rural. Norah se obișnuise acum cu toată situația și chiar a înfiripat o discuție în toată legea cu majordomul de culoare din vagonul-restaurant.

— Da, zicea Norah, au trecut treizeci de ani de când sunt în țara asta. Am venit de peste ocean când eram fată tânără și naivă. Am intrat prima dată în servicii – *în serviciu* – în Boston, Massachusetts; pe Bulevardul Commonwealth, acolo era. Dumnezeule, scările din casa aia! Înțelegeți, acolo locuia mama băiatului ăstuia, pe vremea când era doar o copilă. Apoi s-a măritat și m-au luat cu ei tocmai la Chicago. Doamne, ce speriată eram! Mă așteptam ca locul să fie plin de piei roșii. Mănâncă-ți tot oul din farfurie, scumpule, mi-a spus întorcându-se brusc spre mine.

— Mai întâi a murit dumneaei, a continuat Norah, și eu am rămas să am grijă de copil. Apoi, a murit domnu' Dennis. S-a stins uite-așa la Athletic Club. Și acuma am trista datorie să-l duc pe băiatul ăsta, bietul de el, la tușă-sa Mame, la New York. Gândiți-vă, la numai zece ani să rămâi și fără mamă, și fără tată. Aici, Norah și-a șters o lacrimă.

Majordomul mi-a spus că eram foarte curajos.

— Arată-i poza cu tușă-ta Mame, scumpule, a spus Norah.

Deși îmi era rușine, am băgat mâna în buzunarul de la piept și am scos fotografia cu mătușa îmbrăcată à la Carmen.

— Ia spuneți-mi, Beekman Place este un cartier decent în care să crești un copil? El nu e învățat decât cu ce-i mai bun.

— O, desigur, doamnă, spuse majordomul, este un loc foarte bun. Am un văr care lucrează în Beekman Place. Spune că aproape toți de-acolo sunt milionari.

Impulsionată de succesul ei social în rândul personalului trenului de New York, Norah a mai comandat o ceașcă de ceai și a început să-i privească pe ceilalți pasageri cu un aer de superioritate.

Am petrecut restul dimineții în compartiment, care se transformase ca prin magie dintr-un dormitor într-un fel de cameră de zi. Norah și-a rostit rugăciunile din rozariu, insistând în mod special asupra celor Șapte Orașe ale Păcatului, apoi s-a apucat de croșetat. După micul dejun, a reușit să-i spună mai întâi însoțitorului vagonului de dormit, apoi conductorului, și de fiecare dată cu puțin mai multă înfumurare, că eram un băiat putred de bogat – „iegzact ca regele Cum-îl-cheamă al României” – și că mă duceam la mătușa mea Mame, o femeie misterioasă și de asemenea bogată, care trăia într-un palat de marmură în Beekman Place.

La ora șase, am intrat în sfârșit în Gara Centrală. Cu toate aerele ei de femeie de lume, când s-a trezit în aglomerația de pe peron, Norah s-a înspăimântat.

— Ia-mă de mână, Paddy, strigă ea, ferească Dumnezeu să te pierzi în locul...